

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 63. Quibus argumentis probetur licitum esse in aliis materiis sequi opinionem probabilem relictâ tutiore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

quis ad hoc se obligasset voto, vel ad id adstrictus esset per legem aut per mandatum Superioris, uti per se patet.

Q. 63. Quibus argumentis probetur licitum esse 478
in aliis materiis sequi opinionem probabilem relictam tutiore. R. In primis, eisdem ferè, quibus à n. 268. probavimus licitum esse sequi probabilem relictam probabiliore; deinde etiam aliis, quibus simul sumptis puto sententiam nostram esse demonstratam, sunt autem sequentia,

§ I. Rectè sic argumentatur *Moya* de op. prob. 479
q 5. §. I., Ecclesia & Pontifices dispensant in votis solennibus contra opinionem tutiorem *S. Thoma*, qui negat id licere: Item dispensant in Matrimonio rato, non obstante tutiore *S. Bonav. Scoti* & aliorum etiam negantium id licere: Item *Cap.*, *laudabilem*, de frigid. & malef. dicit Ecclesia, impotentes posse ad triennium experiri usum copulæ, ubi tamen in dubio de valore contracti Matrimonii tutius esset abstinere: Item subditus in dubio belli iniusti licitè militat secundum *S. Aug.*; & quivis subditus in dubio, an imperetur aliquid illicitum, licitè obedit, uti dictum est à n. 432. & tamen tutius esset ista deprecari à Superiore: Item adversarii acceptant Præbendas, ducti opinione incertâ, an sint digniores, quàm cæteri, cum tamen tutius esset abstinere: Denique omnes *SS. PP.* & speciatim *S. Th.* docuit aliqua minùs tuta tanquam licita, uti evidenter ostendunt *Moya* §. 3. & *Carden.* in I. crisi d. 66. à n. 378. v. g. non esse obligationem statim confitendi mortale, per haustum non frangi jejunium &c. ergo.

§. II. Id licere, docent Auctores communissimè, non tantum illi, qui dicunt licere sequi minùs probabilem, quorum plurimos recensuimus n. 269., sed etiam illi, qui volunt sequendam probabiliorem,

rem,

rem, exceptis paucis, quorum præcipuos adducemus, q. seq; Est autem prudentis sequi communem sensum DD. ferè omnium, uti n. 270. dictum est, nam si illi prudenter ita docuerunt, nos prudenter eos in operando sequimur, uti à n. 285. probatum est, ergo.

481 §. III. Nullam possumus invenire legem, que obliget ad tutiora, aut saltem lex illa non est sufficienter promulgata nec nobis applicata, ergo prudenter judicamus, vel non esse talem legem, vel saltem nos per illam non obligari, uti dictum est à n. 272. Ac consequenter nos excusat ignorantia invincibilis, uti ibidem à n. 282. est dictum; & Deus permittit nos operari secundum minus tutam, uti à pari de minus probabili dictum est ibid. à n. 291.

482 §. IV. Qui operatur secundum probabilem religiam tutiore, operatur prudenter, quia operatur ex gravi fundamento, imò ex majore fundamento, est enim certum, quòd ex auctoritate & ratione longè probabilius fit ita licere operari quàm non licere, ergo operatur licite, secundum dicta ibid. à n. 289. & 298.

483 §. V. Idipsum videtur manifestè sequi ex prop. ab Alex. VIII. damnata, *non licet sequi opinionem vel inter probabiles probabilissimam*: ex qua damnatione sic argumentor, licitum est sequi inter probabiles probabilissimam, sed probabilissima non semper est tutior, ergo licitum est sequi, non semper tutiorem. *Maj.* est certa, cum sit contradictoria damnata: *Min.* etiam certa est, patetque in exemplo, v. g. una sententia dicit obligari nos confiteri statim post mortale commissum, alia negat; negans est probabilissima, affirmans est tutior, neque tamen quisquam dicit omnes peccare, qui non sequuntur affirmantem, alioquin omnes peccarent de novo mortu

mortaliter, qui mortale commissum statim non confiterentur.

Respondent. Ideo damnari propositionem illam, quia indefinitè negat licitum esse sequi probabilissimam, cum licitum sit sequi in necessitate & materia facti, v. g. si probabilissimum sit aquam, quam habes, esse naturalem, potes baptizare. *Contra* est, 1. Nemo unquam dubitavit, quin licitum sit sequi probabilissimam in necessitate, in hac enim licitum est sequi etiam minùs, imò & tenuiter probabilem, uti n. 366. est dictum; neque propositio damnata loquebatur de casu necessitatis, ergo damnatio etiam non est eò detorquenda. 2. Ideo licitum est sequi probabilissimam in materia facti, quia illa probabilissima fundat prudens dictamen ultimum conscientia, sed idem est in materia juris, uti patet, si applicentur dicta à n. 303., ergo. Hinc

§. VI. Ex eadem damnatione conficitur hoc argumentum; si non esset licitum sequi probabilem relictâ tutiore, foret ideo, quia in probabilitate non posset fundari prudens dictamen practicum, atqui in probabilitate potest fundari prudens dictamen practicum, ergo. *Max.* est Adversariorum. *Min.* præterquam quòd probata sit à n. 303., etiam hic probatur argumento jam insinuato, nam probabilissima inter probabiles est tantùm probabilis, cum non excedat fines probabilitatis, sed in probabilissima inter probabiles, fundari potest prudens dictamen practicum, ergo. *Min. prob.* ex citata damnatione, quia secundùm quam licitè operor, debeo in illa fundare prudens dictamen practicum, atqui secundùm probabilissimam licitè operor, ergo.

§. VII. In materia fidei non est obligatio sequendi tutius, nam in materia de Conceptione B. Virginis, licitum est credere esse Immaculatam, est etiam

S

licitum

licitum Dominicanis contrariam sententiam tenere, quamvis tutius foret iudicium suspendere; ergo etiam in materia morum non est obligatio sequendi tutius, materia enim fidei est majoris momenti; & si eodem modo non liceret in materia morum, peccarent, qui ad honorem Immaculatæ Conceptionis erigerent altaria, recitarent officia &c., quod certò falsum est.

486 3. VIII. Obligatio semper sequendi tutiora esset onus irrationabile, certum enim est dubia circa leges esse frequentissima, siue leges ejusmodi dentur siue non; ergo qui homines in omni dubio obligat ad tutiora, certò inducit plurimas leges, quæ non sunt à Deo, sicque addit ad verbum Dei, & onera indèbita imponit super humeros hominum, quod Scriptura prohibet *Deut. 2. v. 4.*, & sæpe alibi. *Si dicat*, etiam illum, qui universaliter negat obligationem sequendi tutiora, tollere aliquas leges, quia certum videtur, quòd aliquando sit lex pro parte tutiore; *Contrà* est, quando illa est, eam agnoscimus, uti à n. 476. dictum est: in aliis autem casibus dubiis dicimus illam, si detur, non obligare proximè, eò quòd non sit sufficienter applicata, uti pluribus ostensum est à n. 273., quod non est eam tollere, si enim est lata, manet, & etiam nos obligabit proximè, si ejus notitia satis innotuerit.

487 § IX. Eadem obligatio semper sequendi tutiora esset onus intolerabile, nam sic nunquam possemus sequi opinionem etiam probabiliorem *S. Aug.* vel *S. Thoma* vel quorumcunque DD., faventem libertati contra legem; teneremur omni tempore elicere fidem, spem, amorem Dei, contritionem; teneremur omnes actiones semper actu & formaliter referre ad Deum, omni die festo conteri de peccatis, confiteri omnes circumstantias aggravantes, amplecti

plecti omnia consilia evangelica : item teneremur ad omnes sententias rigidiores in materia jejunii, Horarum &c ; Superiores non audent plurima præcipere, nec subditi obedire, ubi esset etiam minus probabile periculum peccati ; Medici non audent præscribere medicinas , quia plerumque nesciunt, quænam sit tutior, foretque tutius omnino nullam adhibere ; si Cajus per culpam venialem intulerit damnum Titio, Cajus tenebitur restituere, ne pergat esse injurius Titio , neque tamen poterit acceptare Titius, ne rem non suam acceptet titulo justitiæ &c. ; vix ullus posset absolvi, quia vix ullus habet propositum semper sequendi tutiora , hæc autem omnia sunt contra communem sensum & praxin fidelium. Denique nec adversarii semper docent , & multò minus semper practicant tutiora, uti experienciâ patet, quia id nempe est impossibile. *Sunt etiam in nobis, inquit S. Ambr. in Ps. 118., qui habent timorem Dei, sed non secundum scientiam , statuentes duriora præcepta , quæ non possit humana conditio sustinere : timor in eo est, quia videntur sibi consulere disciplina, opus virtutis exigere ; sed inscitia in eo est, quia non compatiuntur nature, non æstimant possibilitatem.*

§ X. In dubio particulari, an aliquid faciendum 488
fit sub peccato neene, standum est pro parte benigna, uti n. 294. dictum est, ergo multò magis in hoc dubio universalissimo & strictissimè restringente possessionem humanæ libertatis. Videri potest *Moya* torâ q. 5., ubi n. 6. dicit sententiam oppositam vergerè in totalem animarum perniciem.

Q. 64. *Qua sint, & quomodo solvantur argumenta sententiæ contrariæ.* R. Præter illa, ad quæ dub. præced. respondimus, præcipuè sunt sequentia :